

Als een dreigend spook doemt dan in Frankrijk de revolutie op, het kan niet anders. Maar het is te groot en te stout, het vernietigen in één luttele seconde van al wat rijpte in den loop van zoovele eeuwen. Het was te groot voor één volk, en het schrok van zijn eigen stoutmoedigheid.

In zulk een tijd nu aanschouwde Beethoven het levenslicht, als de ideale kunstenaar liet hij dit alles op zich inwerken (ziedaar zijn beteekenis) en voelde het innerlijk mede. In zijn muziek worstelt hij mee met de groote vragen der menschheid; dat bezielt hem tot zijn geweldige schepingen, hiër in rust het geheim van zijn titanische kracht. Kunstenaar en kunstwerk zijn hier in den volsten zin des woords één. De toonkunst neemt deel aan het rijke menschenleven: ziedaar de daad van Beethoven!

* *
*

Het is hier de plaats, een korte karakteristiek te geven van de ontwikkeling der muziek vóór Beethoven. Het is als een onmisbare achtergrond voor deze hoofdfiguur. Echter moeten we ons vanzelf beperken tot diegenen van zijn voorgangers, die een onmiddellijken invloed op hem uitgeoefend hebben.

Muziek is de meest onstoffelijke van alle kunsten. Hegel noemt haar direct geest, ziel, »die unmittelbar für sich selbst erklingt und sich in ihrem Sich vernehmen befriedigt fühlt«. Een schoone gedachte is het ook, muziek beweging te noemen.¹⁾ Beweging als ze is, beweegt ze iets, n.l. de menschelijke ziel. De zielebewegingen beeldt ze dus uit, of wel de stemmingen der ziel, en het groote geheim zal altijd blijven, hoe de kunstenaar toch de stemmingen der ziel in muziek omzet. Voor Beethoven was de muziek »die Vermittelung des geistigen Lebens zum sinnlichen«. Zijn ge-

¹⁾ Vgl. ook Fritz Volbach, *Beethoven*. Weltgeschichte in Charakterbildern.